

26/02/2023 09:59 (UTC +01:00)

[PROPAGANDA GUERRA \(Entrevista\)](#)

"Cultura o barbàrie": així va desplegar el Govern la propaganda contra Franco

Enric Sitjà

Barcelona, 26 febr. (EFE).- "Cultura i civilització" davant d'"incultura i barbàrie": aquest era el xoc de valors que, per alertar de la foscor franquista, plantejava el Comissariat de Propaganda de la Generalitat de Catalunya, un organisme nascut l'octubre del 1936 i que va operar fins al final de la Guerra Civil.

Ester Boquera (Martorell, Baix Llobregat, 1978), periodista i doctora en Comunicació, ho investiga al seu nou llibre "Aixafem el feixisme. El Comissariat de Propaganda durant la Guerra Civil", de l'editorial Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

El Comissariat de Propaganda de la Generalitat, explica Boquera en una entrevista amb EFE, va ser l'òrgan encarregat de mantenir viva la "veu institucional catalana" durant la Guerra Civil, tot i que el fundador, el jove membre d'ERC Jaume Miravittles va projectar l'organisme perquè tingués recorregut en temps de pau.

La "propaganda positiva" del Comissariat "vinculava la cultura amb la civilització i, en contraposició, equiparava l'enemic feixista a la barbàrie, a la incultura i a la destrucció", assegura Boquera en el llibre, que eleva aquest antagonisme a "batalla mental" entre els òrgans propagandístics dels dos bàndols enfrontats.

La també professora a la Universitat Ramon Llull explica que la tasca del Comissariat es va fonamentar en una "estratègia comunicativa de 360 graus", inspirada en les innovacions publicitàries de l'època, que va utilitzar "nous suports" per promocionar els seus productes.

En canvi, l'estratègia franquista es va inspirar en la tècnica de la persuasió, practicada per l'Alemanya nazi i la Itàlia feixista, i estava "supervisada en darrera instància pel poder militar", segons diu Boquera.

L'òrgan propagandístic català, que no tenia rang de conselleria per així "esquivar les previsible crisis de govern", incorporava una nota cultural a totes les seves produccions, que anaven des de l'elaboració de cartells fins a campanyes perquè la ciutadania lliurés les seves armes a l'exèrcit.

Es van dur a terme iniciatives purament culturals, com ara una gira europea de la Cobla Barcelona, l'edició de pràcticament 200 llibres en diferents llengües o la celebració de festivals benèfics, tot per generar simpaties cap a la causa republicana i recaptar fons per als més necessitats.

PROPAGANDA SEGMENTADA PER A CADA PÚBLIC, COM A LA PUBLICITAT

Al llibre, l'autora explica que l'organisme enfocava els seus productes i esdeveniments de forma segmentada, una característica molt pròpia de la publicitat, de manera que "s'adaptaven a les necessitats de cada públic" en funció del seu poder adquisitiu, rang social o edat.

Per exemple, sota la col·lecció Biblioteca Infantívola, el Comissariat va publicar gairebé una desena de llibres adreçats als més petits.

Aquest foment cultural "connectava amb la sensibilitat cap a la cultura per part de la Generalitat i de la República en si", assegura Boquera, que li afegeix un valor afegit a partir del 1938: en veure a prop la futura victòria franquista, "es recollia el llegat [cultural] perquè,

Metadatos

Fecha:

25/02/2023 18:57 (UTC +01:00)

Crédito:

EFE

Fuente:

EFE

Temática:

[Política](#)

[Disturbios y conflictos](#) » [Guerra](#) » [Guerra civil](#)

[Política](#) » [Regiones/Autonomías](#)

Referencia:

55010603752

Relevancia:

Normal

d'alguna manera, quedés”.

Seguint la dicotomia troncal entre cultura o barbàrie, els materials editats pel Comissariat no deixaven de mostrar les atrocitats comeses pel bàndol revoltat; una clara mostra són les fitxes fotogràfiques sobre el bombardeig franquista de Madrid el 1936.

Aquestes imatges mostraven els torsos i les cares de nens morts per les bombes i es van enviar als líders internacionals del moment, com el dictador Adolf Hitler, que donava suport al bàndol franquista, el papa Pius XI o l'emperador japonès Hirohito.

Finalment, la victòria franquista va enterrar el Comissariat sota el silenci dels vençuts, malgrat les "persones impressionants" -postil·la Boquera- que formaven part del seu equip humà, com el fotògraf i publicista Pere Català i Pic, que va seguir a Barcelona, o el mateix Miravittles, que va marxar al seu segon exili fins al 1962.

"El 1939, tot aquest potencial i coneixement es trunca de cop", manifesta Boquera, que després d'anys de recerca, una tesi doctoral i una exposició al Palau Robert, publica el llibre més extens i detallat sobre el Comissariat fins ara. EFE

esr/rm

 TXT

 Copiar texto plano